
Kursus for nye tilsynsførende

11. september 2019
Fredericia Gymnasium

Trine Rhein-Knudsen
Kontor for Gymnasier
trine.rhein-knudsen@stukvm.dk

Dagens program

- Rammer og regler
- Tilsynsførendes rolle
- Teoretisk pædagogikum
- Uddannelsesplan og udtalelse
- At være pædagogikumkandidat

STUK og pædagogikum

STYRELSEN FOR
UNDERVISNING OG KVALITET

- **Elisabeth Lysén Sørensen, Doris Stubager, Lirie Aslani**

- Pædagogikumadministration, herunder beskikkelse og tildeling af tilsynsførende, censorallokering ifm. teopæd-opgaven

- **Jesper Bienkowski og Hanne Woller**

- Faglig kompetence

- **Trine Rhein-Knudsen**

- Pædagogikumansvarlig
(struktur, indhold, tilrettelæggelse, dispensation, klager)

- **Jens Refslund Poulsen**

- Kontorchef
-

Regelgrundlaget

- **Lov om de gymnasiale uddannelser nr. 611, kap. 7**
<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=209370>
  - **Lov om pædagogikum i de gymnasiale uddannelser, nr. 786**
<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=192081>
  - **Bekendtgørelse om pædagogikum i de gymnasiale uddannelser, nr. 1169**
<https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2018/1169>
  - **Vejledning til bekendtgørelsen**
<file:///C:/Users/b029410/Downloads/140820-Vejledning-til-paedagogikumbekendtgørelsen-2014.pdf> **OBS: Under revision**
  - **Faglige mindstekrav**
<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=202727>

  - **Hyrdebrev: Ansættelse af nye lærere og faglige kompetencer (og vejledning):**
[file:///C:/Users/b029410/Downloads/180524-Ansaettelse-af-nye-laerere-og-vurdering-af-faglige-kompetencer-paa-det-gymnasiale-omraade%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/b029410/Downloads/180524-Ansaettelse-af-nye-laerere-og-vurdering-af-faglige-kompetencer-paa-det-gymnasiale-omraade%20(1).pdf)

  - Se i øvrigt **ministeriets hjemmeside**: uvm.dk > gymnasiale uddannelser > undervisning og læringsmiljø > pædagogikum/faglige kompetencer
-

Struktur

- Pædagogikum er en vekseluddannelse
    - Teoretisk pædagogikum 1/3
    - Praktisk pædagogikum 2/3 (egenundervisning og vejleders klasser)
  - Uddannelsen er etårig, med mindre særlige forhold taler for forlængelse (BEK § 3, stk. 3)
  - Kandidaten er fastansat
  - Pædagogikum gennemføres i første ansættelsesår
  - Pædagogikum gennemføres i alle kandidatens gymnasierelevante fag
  - Praktisk og teoretisk pædagogikum skal bestås
  - Bestået pædagogikum giver undervisningskompetence i de aktuelle fag i alle de gymnasiale uddannelser
-

Struktur – OBS

- Uddannelsen er etårig, med mindre særlige forhold taler for forlængelse (BEK § 3, stk. 3)
  - Forlængede eller forsinkede forløb skal begrundes:
    - samlet lavt timetal på skolen i kandidatens fag
    - kandidatens sygdom, barsel eller orlov
    - lærermangel (efter stillingsopslag mv)
- Pædagogikum gennemføres i første ansættelsesår i alle kandidatens gymnasierelevante fag
  - Stort efterslæb af lærere uden pædagogikum
  - ”i alle kandidatens gymnasierelevante fag”

Aktørerne i pædagogikum

- Kandidaten
- Ansættelsesinstitutionen
- Skolens leder
- Kursusleder
- Vejledere
- Tilsynsførende
- Udbyder af teoretisk pædagogikum (Syddansk Universitet m.fl.)
- Undervisere på modulerne i teoretisk pædagogikum
- Opgavekommission ved teoretisk pædagogikum
- Censorer på teopæd-opgaven
- Styrelsen for Undervisning og Kvalitet

Praktisk pædagogikum

1/3 undervisning i vejlederklasser

- Undervisning under observation af vejleder
- Observation af vejleders undervisning
- Eksempler på skriftlige opgaver
- Fagdidaktisk projekt
- Sparring

1/3 egenundervisning

- Egne klasser /hold
- Vejledning SRP, SOP, SSO...
- Vikartimer – begrænset omfang
- Deltagelse i introforløb
- Eksamen
- Evt. vejledning/supervision

Ofte stillede spørgsmål:

- Skal alle fag fordeles ligeligt?
  - Vejlederklasser på anden skole?
  - Skal vejlederne være til stede under al undervisning i vejlederklasser?
  - Hvem bestemmer opgavefordelingen – skolens leder/kursusleder eller tilsynsførende?
-

Faglig kompetence (§ 4)

Skolens leder tildeler en kandidat faglig kompetence på baggrund af:

- Kandidateksamen, jf. lov om de gymnasiale uddannelser, § 56
- Opfyldelse af de faglige mindstekrav (Uddannelses- og Forskningsministeriet)
- Specielt for tekniske, teknologiske (herunder informationsteknologiske), naturvidenskabelige og erhvervsøkonomiske fag: professionsbachelor + efterfølgende fagligt kvalificerende videreuddannelse, evt. relevant fagligt kvalificerende beskæftigelse
- Specielt for erhvervsrelaterede fag: min. to års relevant erhvervserfaring (÷ undervisning)

I tvivl? Kontakt Hanne Woller eller Jesper Bienkowski i STUK

Faglig kompetence OBS

- Hvis kandidaten ikke har faglig kompetence, kan kandidaten ikke fastansættes og dermed ikke komme i pædagogikum i faget
- Manglende faglig kompetence betyder, at kandidaten kun kan ansættes i en tidsbegrænset stilling og højst for et år ad gangen
- Den tidsbegrænsede stilling kan kun forlænges, hvis der er sket faglig supplerings i faget eller andre studiemæssige fremskridt
- Tilsynsførende tilser inden 1. besøg, dvs. i starten af forløbet (ved modtagelse af dokumentation for uddannelsen), at de faglige kompetencer er i orden

Merit for dele af pædagogiku

- Kandidaten skal skrive dokumenteret ansøgning, hvorefter skolens leder kan give merit
- Skolens leder skal, for så vidt angår teoretisk pædagogikum, indhente vejledende udtalelse fra udbyderen af teoretisk pædagogikum (SDU m.fl.) inden merittildeling
- Merit skal gives ved ansættelsen og indberettes til SDU m.fl.

OBS!

- Folkeskolelæreruddannelsen giver normalt kun merit for almindidaktiske moduler
  - Merit for hele pædagogikum kun ved betydelig undervisningserfaring på gymnasialt eller højere niveau (6-8 år på fuld tid)
  - Merit øger omfanget af egenundervisning
-

Det fagdidaktiske projekt

- Skal bidrage til at sikre forbindelsen mellem teori og praksis
  - Kandidaten vælger ét af sine fag (matematikkandidater skal vælge matematik, evt. med inddragelse af deres andet fag)
  - Kandidaten vælger en fagdidaktisk problemstilling, som undersøges gennem caseorienteret arbejde med inddragelse af viden fra både almindidaktik, fagdidaktik og undervisningspraksis
  - Vejleder(e) inddrages, så projektet er en naturlig del af arbejdet i praktisk pædagogikum. Kandidaten drøfter derfor sit projekt med vejleder(e)
  - Den tilsynsførende inddrages ift. valg af problemstilling
  - Omfang: 10-15 timer, max. 3 sider. Individuelt eller i samarbejde med andre
  - Fremlægges ved 2. besøg (matematik: 3. besøg). Valgfrit format, fx poster
  - Projektet bedømmes ikke selvstændigt, men indgår i den samlede bedømmelse af kandidaten
-

Kursusleder

Tilrettelægger uddannelsesforløbet

Udfærdiger fremadrettet uddannelsesplan, der som minimum beskriver:

- kandidatens progression i praktisk pædagogikum
- forløb af kandidatens egenundervisning
- andre pædagogiske aktiviteter på skolen

Er bindeled mellem kandidaten, skole, vejledere og tilsynsførende

Følger kandidatens undervisning jævnligt, sparrer om teopædagogik

Skriver udkast til udtalelsen

Tildeling af tilsynsførende

- Skolens leder skal indberette nyansatte, der skal i pædagogikum, til SDU, som videreformidler til ministeriet
  - Efter indberetningen starter tilsynsfordelingen
  - Mail sendes til skolens leder, som skal sørge for at give skolens tilsynsførende besked
  - Den tilsynsførende kontaktes af pædagogikumskolen for at aftale det videre forløb
  - Der er ingen garanti for at komme ud som tilsynsførende, selvom man er blevet beskikket
-
- Beskikkelsesbrev
  - Hvor mange og hvorhen?
  - Vær opmærksom på habilitet
  - Afregning
-

Tilsynsførende

- Er ministeriets repræsentant
  - Tilser, at den nødvendige dokumentation for gennemført uddannelse er til stede
  - Godkender uddannelsesplanen
  - Afgør (med kursusleder) om kandidaten har bestået i forbindelse med 3. besøg
  - Udfærdiger udtalelsen (med kursusleder) – på baggrund af udkast fra kursusleder
  - Attesterer via underskrift på udtalelse og uddannelsesplan, at kandidaten har bestået praktisk pædagogikum
-

Tilsynsførendes bedømmelse af kandidaten

Vurdering af kandidatens evne til at:

- Planlægge, gennemføre, evaluere og udvikle undervisningen
- Forbinde undervisningspraksis og teoretisk-didaktiske overvejelser af almindidaktisk og fagdidaktisk art
- Samarbejde om undervisningen og de øvrige opgaver på skolen

- Tilsynsførende er bedømmer, men også garant for at pædagogikumforløbet forløber i overensstemmelse med reglerne
- Check grundlaget for faglig kompetence
- Evt. ekstra besøg skal indstilles til skolens leder og skal ligge inden 3. besøg, hvor det afgøres, om kandidaten består

De forskellige roller: fagdidaktisk ressourceperson og bedømmer

---

Kandidaten og tilsynsførende

Kandidaten informerer tilsynsførende før besøg om bl.a.

- aktuelle forløb og anvendte undervisningsmaterialer
- planen for dagens undervisning
- særlige punkter til drøftelse, herunder det fagdidaktiske projekt

Tilsynsførende følger uddannelsesplanen

Udtalelsen

- Standpunktsbeskrivelse
- En samlet udtalelse for kandidatens undervisning i alle kandidatens gymnasierelevante fag
- Skal udtrykke, at kandidaten har bestået
- Færdiggøres og læses op for kandidaten

OBS

- Udtalelsen er også en meddelelse til skolens leder om kandidatens styrker og forbedringspotentialer
  - Udtalelsen skal ikke være i et ”kodesprog”, men skal være klar og tydelig
  - Kandidaten skal kunne bruge udtalelsen i forbindelse med jobskifte – også uden for gymnasiesektoren
  - Der kan laves opfølgningsplan for kandidaten på skolen
-

STUK's rolle

- Administrerer lovgrundlag, bekendtgørelse og vejledning
  - Beskikker og tildeler tilsynsførende
  - Rådgiver og vejleder skolens leder om fx tildeling af faglig kompetence og merit for praktisk pædagogikum
  - Fører tilsyn med uddannelsen
  - Beskikker censorer til den afsluttende opgave i teoretisk pædagogikum
  - Kan dispensere i særlige tilfælde
  - Afgør juridiske tvivlsspørgsmål
-

Teopæd-opgaven

- Skal inddrage elementer både fra teoretisk og praktisk pædagogikum
  - Opgavekommission nedsat af SDU m.fl., der producerer to centralt stillede opgave til offentliggørelse ved skoleårets start
  - Skriveuge for kandidaten op til aflevering
  - Censorbeskikkelse og censur ved STUK
  - Evt. klage over fx bedømmelse til STUK (mulighed for lavere karakter!)
  - Ny aflevering
-